

طاشينك
روزنامه
مأموريان

TACHINK
JOURNAL ARMÉNIEN
QUOTIDIEN POLITIQUE & LITTÉRAIRE
Imprimerie Mamourian
SMYRNE

10 փ ա ռ ա

ԴԱՇԻՆԿ

Օ Ր Ա Թ Ե Ր Թ

Ք Ա Ղ Ա Ք Ա Կ Ա Ն Ե Ի Գ Ր Ա Կ Ա Ն

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐԱԹԻՒՆ

	ՏՐԳ.	ՎԵՑ.	ՆՈՒ.
ԻԶՄԻՐ	80	407.2	20
ՊՕԼԻՍ ԵՒ ԳԱԽԱՌ	80	40	7.2
ԱՐՏԱՍԱՀՄԱՆ	25	13	3.2

Նամակներ պէտք է ուղղել՝ Իմրաք, «Դաշինկ»
Մամուրիան Տպարան — Բազմիր
Rédaction du journal Arménien «TACHINK»
Imp. Mamourian — Smyrne

Չի հրատարակում ձեռագիրներ և չի վերադարձնում

10 փ ա ռ ա

ԺՈՂՈՎԱՏԵՂԻ ԹԵ՛ ԿՈՌՈՒՄԻՏԵՑ

ԲԱՆԱԼԻՆԵՐԸ ՊՕԼԻՍ ԿՐ ԳՐԱԴՈՒՆ

Ազգ. Առնաճառությունների հանձնարարությունները յոթ ուսանողների համար և փոխադրությունները ատեն, երբ Տէր Մովսէսեան խօսքը վերադարձնում էր Երևանի ուղևորվելուց — Եթէ այդպիսի բան մը կ'ընենք, գնա՛ւ ինքնին տեղից քաղաքէն:

Վրաստանի պատգամ — Եւ քեզի պէս խափիլէ չես:

Աղմուկը փրթաւ: Վրաստանի բոլոր քաղաքները կը պոստաւէին որ Տէր Մովսէսեան խօսքը ետ առնէ, որ իր կարգին տեղից քաղաքէն կը մնայ: Վրաստանի դաշնագրի կը պատգամ թէ «կամ խօսքը ետ պիտի առնէ, կամ հասնուի պիտի չի կոխէ»: Երեսփոխանները, Վրաստանը գրկած, թող չէին տար որ ունէ յարգաւորութեամբ գործէ: Վրաստանի աւելի բարձրագոյն պահ մը քաջից հրահանգներ (թէ լոյսը), սակայն նախորդ պատգամները իրենց հետ կ'առնէին: Երբ յաջորդեալ հանդարտեցաւ Տ. Մովսէսեան ըսաւ թէ Վրաստան իր խօսքերը չէր հասկցած, ինք ըսաւ թէ «եթէ իրօք ազգայնական գործ մը կ'ընէ խորհրդարանի մեծամասնութեան խնդիրը, այն ատեն կ'առնուի Վրաստանի Վրաստանի ազգ. սիրական պարտականութիւնը մը կ'առնար պիտի ըլլայ: Ինչ որ ինք ալ պիտի ընէր եթէ անոր տեղը ըլլար: Վրաստան «Եւ բաւարար չեմ նկատեր» ըսելով մեկնեցաւ:

Ժողովը յետոյ առանց փակուելու ցորուեցաւ: Տ. Մովսէսեան երբ կը մեկնէր երեսփոխաններու հետ, կարգ մը տղերքներ, որոնք չէին արդէն ուզած էին իրարմէն հանել, սուղեցին և «եռահա» պատգամներ Տէր Մովսէսեանի ետեւէն: Երբ Վրաստանի մէջ, ատենապետը նիստը դադարեցուց, և ամբողջ քաղաքը ժամ մէկ կողմէ երեսփոխանները ու միւս կողմէ ունեւորները շարունակեցին կողովը իրարու հետ:

ՀԱՆԱՐԱՐԱԿ

Այդ միջոցին՝ Սարգիս Էֆ. Լեւոնիանի ջիւղերն ալ տարապայման կերպով զբոսաւորուելով, սկսաւ Պ. Վրաստանի վրայ յարձակիլ, թեքաւ անանկ երկաթուղիով թէ Տէր Մովսէսեան Էֆ. և Աննա-Կարգիւնի ազգունկի ու ազգայնական մէջ, ատենապետը նիստը դադարեցուց, և ամբողջ քաղաքը ժամ մէկ կողմէ երեսփոխանները ու միւս կողմէ ունեւորները շարունակեցին կողովը իրարու հետ:

Կողմը շարունակեցաւ նաեւ վարը, բաւին մէջ, որ նոյնիսկ Արաքիւրցի երեսփոխանը մը, Դաշնակցական, թեքաւ կերպով դէմքէն վերադարձեցաւ ուրիշ դաշնակցականի մը կողմէ: Կերպերը այնքան յազուաէն էին որ թշնամի բարեկամ և բարեկամը թշնամի կ'երկար, կ'արձեւն: Բայց ու գոցի համարաւոր փոխադրութեանց չըլտան էր որ կը բացուէր նորէն: Մամուլով:

Մեր Ազգ. Երեսփոխանական Ժողովը Ոսմ. Երեսփոխանական անցաւ չըլտանի ժողովը ալ զեց անցաւ: Ու մենք չենք յիշեր դոնէ ունէ ատեն, ունէ պետութեան մը սահմանին մէջ տեղի ունեցած ժողով մը, որուն մէջ ատրճանակի փողն ալ ժո-

ղովակներու կարգին իր հրացայտ բերանը բռնաւ և խօսիլ փորձած ըլլայ... Երեսփոխանները կան որոնց մէկ շատախօս և բնաւ կանգ չառնող տղա տղա բերանը չէր բաւեր արդէն: Կիսա ալ կը փորձէն երկու բերանով խօսիլ: Բայց ինչո՞ւ գար մանաւ երբ Պատրիարք մը երկու երեսով և երկու լեզուով իր դերը կը խաղայ, ինչո՞ւ ժողովակները չորս երեսով և վեց լեզուով — պայմանաւ որ այդ լեզուները վեց հատ հարուածով բարբառին — պիտի չի խօսին:

Ասիկէ ետքը բոլոր երեսփոխան ընտրուողները իրենց քանտիտային վրայ Պր. Վրաստանի տեսակէն կարգ մը լրացուցիչ պայմաններ փոխադրելով իրենց հարկէ որ մասնաւոր ինքնապետութեան թէ այդ երեսփոխանը զէնք գործածել ալ պիտի, մասնաւոր անոնք որ զէնք չունին վրաստան և կամ տիւրքիս ընել չեն սորված պէտք է որ արտաքուստ ժողովին:

Ժողովը ատենապետն ալ այս բանին լաւ ուղղութիւնը ընելու է որ ամէն անգամ ժողովը բանալէ ատալ Խորհրդարան մը որ ալ երեսփոխաններու վրայ և ճշդ թէ զէնքերին հետեւին բերանէն, հոգ չէ թէ լեզուներն տունը թողած ըլլան, կամ Պ. Պատրիարքին փէշերուն տակ պահ զրած:

Կը հարցնենք, Ազգը մինչև երբ պիտի բարեհաճի հանդուրժիլ իր կեղծութիւն մէջ աղբիւրի բարեճակի երեսփոխաններ պահելու, մինչև որ օրին մէկն ալ իրարու շանտաճիկ հանեն: Միւս կողմէ ալ մինչև երբ պիտի խափիլենք պահէ, եթէ միւլդիլիւր թիւն չէ Պր. Վրաստանի ըրած յայտնութիւնը: Ինչո՞ւ այսպիսի արկածախնդիր երեսփոխաններու օճիկէն չի բռնել և դուրս չնետի մէկուէն խափիլէ և միւսին ստալըլալ ըլլալը հաստատել վերջ: Ինչ մէկուէն ստալըլալ ըլլալը միայն զարնել վերջ պէտք է հաստատել:

Վրաստանի իրար չէ որ Դարթիւն Ազգ. Երեսփոխան Պր. Վրաստան Ոսմ. Երեսփոխան ալ կուզեն ընտրել, և ինչո՞ւ չի ընտրուի:

Այս պայմանով հարկ է որ կառավարութիւնն ալ ասիկէ ետքը մեր ազգ. Ժողովներուն ուսովները զրկէ:

Երեսփոխան Պատրիարքարանը ոչ միայն Դուրեան Սրբազանի օրերը զեց անցաւ, այլև, եթէ գործերը ասանկ ընթալնա, Պատրիարք Սրբառութիւնի Թէրգեան Պատրիարք կաթողիկոսին ալ մոռցնել պիտի տայ:

Ասիկէ շուտ ատալ Սրբառութիւն Պատրիարքը, որչափ կը յիշենք, երբ դեռ նոր ընտրուած էր, կառավարութեան կախում ունեցող Ազգ. գործերու ձգձգութիւն վերջ, օրին մէկն ալ, երբ իր թունդ սինիւրները բռնած միջոցին ըլլալու էր, կառավարութեան ինքնիմաստ մը կը զրկէր որ եթէ ազգ. ժողովները չուտային իր խօսքն և կարգադրութիւն ինքը պիտի ստիպուէր Պատրիարքարանի և ազգ. երեսփոխանները զրոնքը գոցել և բանալիները կառավարութեան Դուրեան զրկել: Այս ձևի ինքնիմաստութեամբ զրկելու ինքնիմաստութիւն Պատրիարքին գիտնէ:

Հիմա կարգը իրեն կուգայ, Դաւա. թական առաջնորդարաններու կողմէն եղած խնդրանքները երկար ժամանակ իվեր երեսի վրայ կը մնան, որոշման Պատ-

րիարքարանի և Պատրիարքի կեղծութիւն մէջ ալ ժողովը զրոնքութիւն աչք բացած չունին որ, գործ տեսնեն:

Բարեբրի Դաւա. Բեդէ. Ժողովը նախապէս մը տեղեկացուցած է Պատրիարքարանին թէ՛ այն պարագային երբ չունի հրահանգ չորսի իրենց ատալ. ընտրութեան ձեռնարկելու համար, պիտի ըստիպուին փակել երկուսին, առաջնորդարանը, զարգանքը, և բանալիները զրկել Պոլսու:

Բայց լաւ չըլլար որ գաւառներէն զրկուած այդ բանալիներու տրցակին հետ Պատրիարքն ալ Պատրիարքարանի բանալիներուն տրցակը միացնէր և ամէնքը մէկ անգամէն Թապալ Թէպալի՝ ազգն ու ազգ. գործերը յանձնուէին կառավարութեան ձեռքը:

Ասիկա ամենէն կտրճ համարն է կը կարծենք՝ ազգային գործերը սէլալմէնը հանելու: Բանի որ ալ հասկցանք որ մենք մեզ կառավարելու ազգ մը չենք եղեր:

ՀԱՄԱՐՈՐԴ

ՀԱՅՏԵԼԻՆ ՄԷՋ

Տեղեւոյ Ազգական Բեդէ. Հիւպատոս. սի հոլանտարութեան տակ երեք ներկայացուցիչներ տրուեցան ինչպստ անգլիական բարեգործական հաստատութեանց:

Ո՞վ որ գնաց այդ երկուսիցնէն միտը շատ չահեցաւ, հոն ճաշակի ու զեղարուեստի, ինչպէս նաեւ մէն մի երկրներու ազգային պարերու ցուցանիքն ալ տեսաւ և իր նախասիրած ճաշակին համեմատ այս կամ այն երկրի նկարը գնահատելի գտաւ:

Խոզիւրը այդ չէ սակայն:

Երբ ազգային դաշնագրան երկրներու տասնհինգին պարերն պիտի սկսէին, տարրինալ բայց սիրուն խառնուրդով մը ամբողջ երաժշտականութեամբ սկսաւ «Եռագեղ» այդ 15 երկրներու ազգային ֆայլերգները, մէնմէկն առնելով հատուած մը:

Որ լուսնի մէջ, յանկարծ երբ հընչեց նախ և առաջ անգլիականը որուն հետեւեցաւ օսմանեան և հետզհետէ միւսները, ամբողջ բազմութիւնը ոտք ելաւ և մինչև այդ ֆայլերգներու վերջ գտնելը մնաց լուռ ու պատկառու ինքնամոլութեամբ մը մէջ:

Իսկ երբ պարերն սկսան ու մէն մի պարէ առաջ կ'ընէր և և ազգի մը քայլերը, նոյնազգի անասունը կ'ստնէին որ հոս ու հոն ոտքի կ'ընէին իրեն յարգանք իրենց ազգային զգացմանց, իրենց երկրին և վերահայրենի:

Հաւատալիք է որ պատկարազգու տղա-պատրուկներն մը և յաջորդ մը կ'զգային ամեն անգամ որ քուլէս, զիմացէս, մօտէս, ետեւէ կամ առջեւ անասուններ յանկարծ ոտք կ'ընէին և զլուսնին բարձր բռնած կուռկնդրէին իրենց ազգային ֆայլերգին...:

Եւ այդ երկուսիցնէն գտնուող ո՛չ արհամարհելի թիւով հայերս մեղաւորուած և հոգեհարստու կ'զիտէինք զանոնք ինքնամոլութիւն...:

ԵՍ

1,000 SUBS.

ՌՈՍԻՏ ԵՒ ԶԻՆԻՒՆԻՊ

ԹԻՄՈՒՄ ԵՒ ԶԻՆԻՒՆԻՊ

Իրուն հատոր մը որ զեղեցիկ թարգմանութեամբ մը այս անգամ յոյս տեսած է Մամուրիան Տպարանէն — Գին 6 զրդ. Դիմել Թարգմանիչին կամ Մամուրիան Տպարանը:

ԿԵՆՍՍԵՐՈՐԱԿԱՆ

ԼԱ ՌՈՅՖՈՒՔՈՅ - ԼԻԱՆՔՈՒՐ

Յրանստաւ-Լիւքսանդր-Փրետերիկոս, դուքս Լա Ռոֆուէ-Քոյի-Լիանքուր, Պրանսացի աշխարհավար, հոգաբէտ և մարդասէր ծնած է 11 Յունիս 1747ին, և մեռած է 27 Ապրիլ 1827ին. իր դաստիարակութեան հոգ չտարին, մատաղօրեայ հասակով ծառայից հրացանակիրներու մէջ և ամուսնացաւ 1764 թուականին 1768ին յաջորդութեամբ ստացաւ իր հոր դուքս Մէսթրալքի պաշտօնը, այն է արքունի աւագ հանդերձուպահութիւնը:

Լիանքուրի երկտասարդ դուքսը՝ թէև պահապանեցաւ Լուզովիկոս Ժոնի նախարար և առաջին պաշտօնեայ դուքս Շուաբլուի կողմէ. բայց յիշեալ թագաւորի տարիներին Տիկ. Տիւպարին չը կորնալով հաճոյանալ հեռացաւ Վէրսայէն:

1769ին Անգլիոյ մէջ ճամբորդեց, և Լիանքուր վերադարձին գործադրեց հոգաբնութեան այն եղանակները, զոր ուսումնասիրած էր հոն, իր հոգեբուն վերայ հաստատեց տիպար ազարակ մը, և տարածեց արուեստական մարդագիտութեան մշակումը:

Իրենոր ժամանակ Լիանքուրի մէջ ապրող զինուորականներու զաւակներուն համար հիմնեց արուեստներու և արհեստներու դպրոց մը «Հայրենիքի զաւակներուն վարժարան» անուան տակ. Այս հաստատութիւնը շատ ընդարձակուելով յունեղ տուաւ Շալոնի «Արուեստներու և արհեստներու վարժարան»ին. Լուզովիկոս Ժ. 2. պաշտպանեց այդ վարժարանը, որ աշակերտներու թիւը 130ի հասած էր 1788ին:

Լիանքուրի դուքսը յետոյ այնչեց Զուիցերլանտ, և ընկերակցեցաւ Լուզովիկոս Ժ. 2-ի, երբ այս վերջինը կը ճամբորդէր Նորմանդիա, ուր Լուզովիկոս Արքեպիսկոպոս, կարդիալ Լա Ռոֆուէ-Քոյի չնորակաւորութիւն յայտնեց թագաւորին, հանրային օգտին համար կ'առարկուած այդ ճամբորդութեան մասին:

Պոլուաղի զաւառի Բէրմոն քաղաքին ազնուականութեան կողմէ Աշխարհաժողովին պատգամաւոր կարգուելով պաշտպանեց թագաւորութիւնն ու ազատութիւնը:

Այդ միջոցին չահկան գիրք մը հրատարակեց «Եւրոպայի և վարկ» անուանով:

12 Յունիս 1789ին, Պատմիչի առաւել երկու օր ատալ երբ թագաւորը կը հարցէր թէ «Ապստամբութիւն մըն է ուրեմն եղածը» — «Ո՛չ, Տէ՛ր Արքայ, կընէր իրաւաւորութիւն մըն է...»

18 Յունիսին նախադաւ անուանեցաւ Ազգային Ժողովին:

Մարգարական զգացումներով զանազան տեղեկագիրներ պատրաստեց մուրացկանութեան, հիւանդանոցներու կա-

(1) Ի՞նչ երկու օրն տպարանէս շոյս կը տեսնէ Լա Ռոֆուէ-Քոյի Լիանքուրն՝ նազարէլ Էֆ. Հ. Ներսէսեանի գեղեցիկ թարգմանութեամբ: Այս առթիւ նախատկարաւոր երեսուն սեզի մեր մեծաշուք բարեկամին դուստրին կուգէ թարգմանուած վերջինս կ'առաջարկանը հրատարակել թիւթի մէջ, մեր ընթերցողներուն ճանօթացնելու համար Լա Ռոֆուէ-Քոյի որուն իմաստասիր և փիլիսոփայական առումներու հայրէջն պիտի կրնանք ունենալ քանի մը օրէն: ԵՍ.

ՏԵՂԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՀՈՈՂՈՍԻ ԳՐԱԴՈՒՄԸ

ԻՏԱԼԻԱՆ ԶՈՐԲԵՐՈՒՆ ԶԱՄԱՔ ԵՂԵԼԸ

Արդէն գրած էինք երէկուան մեր թերթին մէջ թէ Իտալացի գրաւած են Հոռոգոս կղզին։ Եղիպտոսական «Սալիտի» չորս գնահատման մէջ ճշմարտութիւնները պատահածներն են։ Սերկուսը իր կէտերն էր թափարկում 10 և կէսին Հոռոգոս ժամանակները։ Իտալական թորփիլակիրը մը իսկոյն կեցող մեզ ուրիշ երեք սոյաներ եկան մեր քով և նաեւ պատմութիւն հարցուցին թէ ուր կերթալու։ Իտալացի սոյան արդիւնքն ուսուցանեցին որ մինչև իր վերադարձը չորսընամբ աշխատելու փոխարէն մեր կեանքը վերադարձաւ և յայտնեց թէ անկարելի է Հոռոգոս համար տոմսակ առնող ուղևորները ցամաք ելնել։

Այն ատեն նաեւ պատմեց ըստ թէ Հոռոգոս ելնելիս ուղևորները չեն ուզեր ցամաք ելնել և հետևաբար խնդրեց որ թորփիլակիրը ճամբայ հանելու չզգնուի։ Իտալացի սոյան յայտարարեց թէ ուզած ժամանակը կրնայ ճամբայ հանել չորսընամբ։ Այս ուղևորը ըսած է նաև թէ թորփիլակիրը մը զատ, 7 կամ 8 յաճախեցին թորփիլակիրներու բաժին մը, 9 փոխադրանքներ և հիւանդանոց-չորսընամբ մը տեսած են։ Այս ուղևորները տեսած են, որ այլ ցամաք գործ են ցնաւիլը տեսած են, բացի Հոռոգոս քարտին չենքին վրայ ծածանող Իտալական դրօշակէն։

Ուղևորը այս յայտնութիւնն զոտ ըսած է նոյնպէս թէ կէս գիշերէն հետք ծածկելու փոխարէն ստիպեց ժամանակ են, բայց Իտալական նաւը մը չեն հանդիպած։ Ենթադրելով անցնելով տեսած են զէպի կղզիները գաղտնի 3 4 Իտալական մարտանաւներ, արդէն իրենց չորսընամբ եկող ըստ պահ ըսած էր թէ Արիպագոսի շրջանակները ուղևորման մէջ են։

Առջին առաջին մեր նաւահանգիստը խորհրդեց Ատալիան ժամանող Ամերիկեան ընկերութեան «Սիլուրի» չորսընամբը, որուն նաւապետը Ք. Բոնիֆանտինոս յայտնեց թէ Ատալիան Իտալական Վարչութեան թէ ուր բաժնի իրերուն Ամերիկեացի 2 Իտալական թորփիլակիրներու տեսած է, որոնք նաեւ չափերով հասկցուցած են իրեն որ զաղ-րեցնէ չորսընամբ գնացքը։

Ապա չգնաւ։ Կրած են Իտալացի նաւապետը, որոնք ամենախիստ խաղաղութիւն մը կատարել էր հետք թորփիլակիրները նաեւ պատմութիւններ կատարած են, արդիւնքով մտնեալու Հոռոգոսի նաւահանգիստը, որուն գրաւումովը կը գրադէին Իտալացիք այն վայրերէն։

Հետեւեալ Ծառաթ օր կէսօրին Հոռոգոս խորհրդած է ուր նաւահանգիստին գրեթէ 5 մղոն հեռավորութեամբ 2 Իտալական մարտանաւներ հանգիպած են, որոնք նոյնին հրաման ըրած են կենսու և երկրորդ անգամ նաեւայն խաղաղութիւններ կատարած են, արդիւնքով մտնեալու Հոռոգոսի նաւահանգիստը, որուն գրաւումովը կը գրադէին Իտալացիք այն վայրերէն։

Հետեւեալ «Սիլուրի» նաւապետին գտնէ Հոռոգոսի ուղևորները ցամաք հանելու մասով տեսած որ անթափանծելի գիշեր մը կը տիրէր։

Ատալիան կանգ առաւ։ Անտառին գիշերային խորութեանց ընդարձակ մթնոլորտին մէջ ամենէն քաջ մարդը, եթէ միտակ ըլլայ, չկրնար զսպել այն տարտամ յուզումը որ յամբօրէն կը թափանցէ իր հոգիին մէջ։

Պիտանք կին մըն էր, այսինքն յուզումը աւելի շուտ և լաւագոյն կերպով պնդեց թէ արթնացած ըլլար իր մէջ, կին մը... մանկամարդ աղջիկ մը, օտարած վառ երեւոյթութեամբ, ծաղայեղօք իջալին և անգէտ ընտելեան մասին։

Ասով ըսել չենք ուզեր թէ անկա անմիջապէս վախ զգաց։

Արիւստիտ, կրցածին չափ զիմաղրեց այն այլանդակ զգացումին որ զիստե պատշաճ անտայ, որ իր էություն խորին կը թրի՛ նման անծանօթ անասունը մը, և կը տեղաւորուի ուղեւորին մէջ, խաղաղօք ցնորք որուն սեղմումները կը զգաս առանց գիտնալու թէ ինչպէ՛ս պիտի ազա-

նի։ Իտալական նաւապետին Հրամանատարին քրտած ազատութեան, արդիւնք մը առնելէ եկած, և հետևաբար «Սիլուրի» ն ժամ հոգը Սիլուրի վերադարձած է, ուր հանած է ուղևորները։

Իտալական թերթի մըն էր, որ հետեւեալ օրերը պատմած է։

«Այն պահուն, երբ «Սիլուրի» Հոռոգոսի ուղևորները ցամաք հանելու համար պատասխանի կը տպաւոր Իտալական նաւապետին Հրամանատարին, Հոռոգոսի առջև կեցած Իտալական նաւատորմից, ընդհանրած 17 պատերազմանաւերէ և 15 մեծ փոխադրանաւերէ, բերդին աշտարակին առջև և կղզիին մաքրանոցին գիծին վրայ չարուհեաւ։ Ռեալիտեմիտենը ըստ կտու կէսօրէ ետքը ժամը 3ին Հրամանատարին նաեւ և 2 օտար իտալացի զորահանգներէն։ Քիչ ատենէն միտնեն ալ հետեւեալ առաջիններուն։ Ռեալիտեմիտենը կ'ուղղուէր բերդին աշտարակին դէմ և Մէլիան-Քիլիէ ըստեւած անտիկ բլրակին վրայ, ուր կը գտնուէր թորփիլակիր թերթի ղեկավարը, որ իսկոյն սաստիկ կրակով մը պատասխանեց։

Այս միջոցին թորփիլակիր թերթի գործաւոր կրակը աւելի տկարացաւ և գրեթէ ժամ մը հետք թորփիլակիր ղեկավարը, երբ առջին անգամ Իտալացի զորաց գունդերը ցամաք կան։ Մամաք ելնող զորքերը 3000է աւելի էին։ Մամաք ելնելուն պէս, որ չնչանակալից էր պատերազմիկներու օգնութեանը չնորհւաւ, այս միջոցին պետ ստակալի կրակ կընէին թորփիլակիր թերթի գործաւոր վրայ։ Վերջապէս ցամաքը գերանի մը վրայ բարձրացուցին Իտալական դրօշակը՝ կիցցէ գոչող աղաղակներու մէջտեղ։

Քաղաքը բոլորովին անսպաս դարձաւ։ Թորփիլակիր կղզիին խորքերը դաշեր էր, իսկ քաղաքին ընտելները նոյնպէս զէպի ի ներսերը կ'երթային ահագին ընդհանրութեամբ։ Իտալական նաւապետին Հրամանատարը պէտք եղած տեղերը յայտնեց թէ քաղաքացիք վտանգի տակ չեն գտնուիր, հետևաբար քանի մը ժամ հետք սկսան վերադառնալ երբ ուրակու։ Ճաշին ալ գրեթէ զաղրած էր։ Իրիկուան ժամը 7ին կատարուաւ անդորրութիւն կը տիրէր կղզիին մէջ։

Նախընթաց օր քաղաքին նաւահանգիստը խորհրդած «Խոսիտան» չորսընամբը ուղևորներէն ոմանք ալ հաւատարմեան թէ կրակը օր Իտալական նոր զորքեր Հոռոգոս երան և թէ ցամաք գտնուող բոլոր Իտալական զորքերը 10,000 կը հասնին։ Նոյնպէս ըսած են այս ուղևորները թէ Իտալացիք Ատալիան Իտալական վարչապետին և կատարութեան Գեորգի Բրիտանիայի, իսկոյն վար ինչոցին Օսմանեան զորքակը, որուն տեղ Իտալականը բարձրացուցին։

Նոյնպէս առջի օր Սուրիային մեր նաւահանգիստը ժամանեց Ռուսական «Լազարէֆ» չորսընամբը, որուն նաւապետը պատմած է թէ Ատալիան մինչև իր միջին նաւարկութեան միջոցին, բազմաթիւ Իտալական մարտանաւներու և մեծ փոխադրանաւերու հանդիպեցաւ և թէ «Լազարէֆ» ալ Սիլուրի և Հոռոգոսի միջև նոյնպէս խաղաղութեամբ։ «Լազարէֆ»ի նաւապետն և ճամբորդները հետեւեալ լրացուցիչ տե-

տին այդ գրկախառնումէն։ Յանկարծ Պիտանք իր ձախ կողմէն լսեց եղբորու մը գոչիւնը։

Ասիկա խոսք տ և ողբաբեր կոչ մը և զաւ որուն մէջ կ'զգացուէր գայլաթի շարժումը, չիկիրէի մոնչիւնը, վայրագ ճիւղ մը։

Ասիկա եղբի մըն էր որ կը գոչէր հոն իր մօտ։

Եթէ Պիտանք գիտնար ասիկա, վախերը պիտի վարատէին։

Զէր գիտել, և այս զմեղայ, ուժգին և մոնչող ձայնը իր հոգիին մէջ կրկնապատկեց իր վախը։

Սկսաւ վազել։

Այն ատեն իր աջ կողմը միւսնոյն ըստ պատնալից աղաղակները հնչեցին։ Ենտոյ, աւելի հեռուն, ամեն կողմէն մոնչիւններ լսուեցան գիշերին մէջ, այսինքն գիշերն էր որ ուսու մոնչիւն անձնօթ բերաննեւրէ, որոնք ահուկ ըլլալու էին...

Պիտանք, երեւալով, ձեռքերը զէպի առջև տարածած, սկսաւ վազել ըստ բաղ-

ՄԵԾ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆԻՔ ՍՏԵՓԱՆ ԻՓԼԻՔԵԱՆ

ԱՅԻ ԵՐԿԻ ՓՈՂՈՑ

ՃԱՇԱԿԱՒՈՐ,

ՏՈՎՈՒՆ,

ԱԺԱՆ

Այն չարաթ նորակալութեան համեմատ ապրանքներու ճոխ գնահատութիւն մը կ'առնանք։

Եւրոպ օրերն մասնաւոր տեսակներու վրայ 20% գեղյ, Երկուսարթի օրերն Տնօրէնութիւն։

Գեղյութիւնները կու տան։

«Իտալական զորք»ը կղզին ելան և կատարական բոլոր չէնքերը գրաւելով Իտալական իշխանութիւններ հաստատեցին։ Իտալացիք Հոռոգոս և Վիտի հեռագրաթիւները կտրեցին։

ԻնՏիմէն չորսընամբ քաղաքի հասան 50 իսլամ ընտանիքներ։ Նոյնքէն «Անտալի» չորսընամբ 110 իսլամ ուղևորներ ևս ժամանեցին Վիտի։

Կլիմայի թիւրերէն կարգ մը Իտալական պատմական վտարել օրոշուր քաղաքէն։ Առանց պաշտօնաթուղթով մը ազդարարութեամբ առջի առաւօտ օր 24 ժամուան մէջ պարտին թողուլ իրարմը։

Նկատելով որ ըստ օրին պատերազմի ատեն նաեւ բանաւորները պատերազմի աւար կը նկատուին, ուստի կուսակալութեան հրամանով բազմաթիւ Իտալացի պատմական ձեռնարկներու։ Առջի օր Անգղադատան պահականոցի ոստիկանք 27 Իտալական պատմական նաեւ բանաւորներ ձեռնարկեցին, որոնք հակողութեան տակ առնուեցան։ Զերբակալեալք մինչև հաշտութեան կնքումը Վարանդինա մասնաւոր զորանոցի մը մէջ պիտի բնակին, ոստիկանութեան անմիջական հակողութեան տակ։

Առէնի հետեւեալ կը գրէ։— Ծառաթ օր ըստ թորփիլակիր 10ին թէ միւս նաւատորմիցը պայարեց Հոռոգոս և սաստիկ կրակ բրաւ «Դիւտա» և «Սիլուր» զորքերուն վրայ։ Կրակին տեղողութեանը միջոցին երկու վաշտեր ցամաք եկան, այսինքն 8000 հոգի։ 2 թերթիկաւոր գունդ մը։ Զինուորական այս ուժը մեր բանակին զէմ քալեց, որ քաջ զիմաղրութեան մը ընել հետք «Սիլուր» զորքին վրայ, հասկնալով թէ Իտալացիք չրջա նային չարմաւ մը բրած են, յարմար դատեց ետ քաշուելով ամրանալ «Մէլի» և «Ուգլիտ» զորքերուն մօտ։ Եւ քաջ ունեւ պահուն, մեր բանակը գերի բռնեց թերթիկաւոր զորք մը և երկու տասնապետներ։ Թշնամի սրիչ կարեւոր միտաներ ալ ունեցաւ։ Մեր միտաները քանի մը մոտեցան և վերաւորներէ կը բաղկանան։ Այս բռնու ընդհարումէն հետք, թշնամին կրցաւ Հոռոգոս մտնել։

Կլիմայի Տնօրէնութիւնը ծանոյց մամլոյ թէ քանի որ Ատալիան օրոշուրները չեն զրկեր վարժարանաց վիճակագրութեան ներք, գիտեցորդ վարժապետներուն վրայ պիտի չի պիտի վաւերացուին։

Գլխավոր Առէն չրջակայ այգիները ցուրտէն վաւերացաւ ըլլալուն, Մալիսայի լիւթէստիքը կուսակալութեան խնդրէր որ փութով մասնագէտ պաշտօնեայ մը զրկուի երկրագործական Տնօրէնութեան կողմէ պէտք եղած հրահանգները տալու համար երկրագործներուն։

Կրն. կամ կարծեց վազել։ Մտածում մը գիշեր կը մտրակէր։ Անտառներու թխաղէմ մարդը էր ու իր վրայ կուգար։

Ո՛վ։ Անտառներու թխաղէմ մարդը...

Առասպելային էակ մը, աւանդալից տիպար մը, մէկը այն յեղիցուկ էակներէ որոնք բազմութեամբ կ'ապրին աւերակներու, անտառներու, ձովերու, անասաններու մէջ, ամեն տեղ որ խորունկ է, որ անհուն է ու խորհրդաւոր։

Քանի նախապաշտումները կը հուսա զին այնքան աւելի տմոյն կեանք մը կ'ապրին։ Բայց այն ատենները աւելորդ պաշտօնութիւնները զօրաւոր էին և այս էակները, աւելի զօրաւոր ազդեցութիւն մը ունէին։

Իւրաքանչիւր անտառ իր աւանդալից պը ունէր։

Այս ալ իրը ունէր։

(Ծառաւայելի)

ՆԱԽԸՆԹԱՑ օրուան «ԻՄէրիա» թերթը հեռագրաց չարքին մէջ գրած էր թէ Իգլիթի Ռանայի վարժարանին վիճակահանութիւնը վերջուցած է կատարութեան։ Արդ երկրի «Քէօլի» կը գրէ թէ Ռանայի վարժարանին և կատարութեան միջև կնքուած պայմանագրութեան մը համեմատ 10 տարուան ժամանակամիջոց մը կայ, ուստի տոմսակ ունեցողները պէտք չէ վախնան այս լուրէն որ անկարելի է։ Անշուշտ այս տեղեկութիւնը հասնող պիտի պատճառէ մեր երկրին համար։

ՀԵՌԱԳԻՐ

Կ. ՊՈԼԻՍ, 25 Ապր. — Վիեննայէն կը հեռագրեն թէ Իտալական նաւատորմիցը հրաման ստացաւ անմիջապէս յարձակման ձեռնարկել Վիտի և Միտի կղզիներուն դէմ։

ՆՈՅՆ. — Կը կարծուի թէ Իտալական նաւատորմիցը այսօր Վիտի դէմ յարձակման պիտի սկսի, որովհետեւ առաւել 4 զորահանգներ և 3 փոխադրանաւեր կան յիշեալ կղզիին առջև։

ՆՈՅՆ. — Դերակուտական Եօրիպաթի էֆ. Ժողովին մէջ Սահմանադրութեան 35րդ յօդուածի բարեփոխութեան խնդիրը մէջտեղ դրաւ, որուն վրայ երկար խորհրդակցութիւն մը տեղի ունեցաւ։

ՆՈՅՆ. — Հիւմի փաշա և Տաւատ Յէրիտ այս յօդուածին բարեփոխութեան վերայ խորհրդակցելու անժամանակ համարեցին, ըսելով թէ աւելի կարեւոր խնդիր կան հիւմայ։

ՆՈՅՆ. — Հիւմի փաշա Եմէնի խնդիրը դրաւ սեղանի վրայ, ըսելով թէ հակառակ կատարութեան իմամ Եանեաթի հետ լրացած համաձայնութեան այս խնդիրը զեռի լինցաւ, և ապաւորութիւնը Եմէնի մէջ ծայր տեսիճանի հասած է։

ՆՈՅՆ. — Բովանդակ Եւրպիական մամուլը դատաւիտելով Հոռոգոս գրաւումը ըլլալ, ինչպէս նաև միւս կղզիներուն ալ ի վերջոյ գրաւուելու հաւանականութիւնը, ասիկա լիակատար միջոց մը չընդունիր։ Կը կարծէ թէ կղզեացի գրաւումով ամեն ինչ ճշուած չի պիտի կրնայ բռնեցնել թորփիլակիր վրայ գիշուած ընել տալու համար անոր։

ՆՈՅՆ. — Այսօր Եմիստարաց ժողովը յիստ գումարելով պիտի խորհրդակցի թորփիլակիր մէջ բնակող Իտալական պատմական արտաքսուսի խնդրովը, որոնք պայմանաւորաբար պիտի իրենց գործերը կարգադրուի համար։

ՆՈՅՆ. — Հոռոգոս կը հեռագրեն թէ Դարանգոսի մէջ ցամաքային զօրաց փոխադրութիւններ կը կատարուին եզեական զրկուելու համար, Հոռոգոսի Իտալական բանակին Հրամանատար զօրավար Ամէլիայի պահանջումով։

ՆՈՅՆ. — Տարաւեկի Նեղուցներուն բացումը յառաջիկայ Ուրբաթ պիտի կատարուի, որովհետեւ արդէն սկսաւ Թորփիլակիր վերադառնալ։

ՆՈՅՆ. — Վիեննայէն կը հեռագրեն թէ Տէրութիւնը միջամտել օրոշեցին Իտալիայ եզեական մէջ ընելիք գործողութեան առթիւ երբ ասիկա ընդարձակ իր գործողութիւնը։

AU LOUVRE

(ԼՈՒՎՐԸ)

Այն հինգ զարթի օրեր բնական գիտնալով վաճառու։

Այսօր, հինգ զարթի, 26 սպիտակ գիշերային գիշերով պիտի ծախուին Անգլիական և Գալիական խաւաններ, գունաւոր և ճերմակ լիններ ևն։

ԱՌԻԹԸ ԲՈՅՈՒՆԻ Է

ՀՈՂԵՐՈՒ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՄ

Ով որ կ'աւանդուի Պայրազը և անոր չրջակայը, ինչպէս նաև ծովի գիւղերը կը զգեցնակային զիրքերու վրայ գտնուած Սօլ, Բէտիւնատի հողերէն գնել, կրնայ զիմել Տիար Միլիտան Հալաճեանի կրթութեանը։

Պատճառով որի համարակազմության տրամադրությունն ստվի որած է, անշան վարձքով
որ փոխարէն իր հաստատութեան Աէջ զոնուած դրամարկոներն, հոն դրամ և արժեքաւոր
տուարկաներ պահելու համար: